

2007/00834
Hof Amsterdam

IB 2001 2.3 en 3.146
AWR 63

In 2004 ontvangen en in 2005 teruggevorderde uitkering niet belast

Toelichting staatssecretaris van 19 februari 2009, nr. DGB 2009-444 n.a.v. uitspraak Hof Amsterdam van 9 januari 2009, nr. 2007/00834, jaar 2004

B ontving in 2004 een uitkering ingevolge de Wet werk en bijstand (WWB). Deze bleek achteraf onterecht, omdat B in december 2004 met terugwerkende kracht een uitkering ingevolge de Ziektewet had ontvangen. In maart 2005 heeft hij de ten onrechte ontvangen WWB-uitkering terugbetaald.

Rechtbank

B's beroep op de hardheidsclausule wordt afgewezen. De WWB-uitkering is belast in 2004 op grond van het kasstelsel. B kan zich niet beroepen op uitlatingen gedaan door medewerkers van de belastingtelefoon nu hij niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij schade heeft geleden als gevolg van die uitlatingen.

Hof

Het hof is een andere mening toegedaan. In het besluit van 5 juli 2001, CPP2001/599M, NTFR 2001/1017, is goedgekeurd dat ervan wordt uitgegaan dat de ten onrechte ontvangen looninkomsten geacht worden niet te zijn genoten als wordt voldaan aan een aantal voorwaarden.

Volgens het hof is dit besluit op B van toepassing op B en is van oordeel dat aan de daarin gestelde voorwaarden is voldaan. Het hof benadrukt dat het hier gaat om gevallen waarin achteraf blijkt dat een belastingplichtige loon heeft genoten dat hem niet toekwam en daarom van hem wordt teruggevorderd en door hem wordt terugbetaald. Daaraan doet niet af dat in het geval van B pas in 2005 werd besloten de uitkering terug te vorderen.

De staatssecretaris heeft laten weten af te zien van beroep in cassatie. Ter toelichting merkt hij het volgende op.

Het hof heeft geoordeeld dat ook in het geval waarin een gemeente in een later jaar besluit tot terugvordering van een genoten uitkering uit hoofde van de Wet Werk en Bijstand, een beroep kan worden gedaan op het Besluit van 5 juli 2001, nr. CPP2001/599M, BNB 2001/407, waarin met toepassing van art. 63 AWR (hardheidsclausule) wordt goedgekeurd dat ten onrechte ontvangen looninkomsten, die in een later jaar worden terugbetaald, niet worden belast, onder de voorwaarden dat sprake is van:

- De inkomsten ten onrechte zijn verkregen;
- niet te kwader trouw verkregen inkomsten;
- aangetoond wordt dat volledig is terugbetaald en;
- de terugbetaling niet als negatief loon is/wordt afgetrokken.

Strikte toepassing van het besluit biedt mijns inziens echter geen ruimte voor het oordeel van het hof omdat niet is voldaan aan de eerste voorwaarde, te weten dat sprake is van onterecht ontvangen looninkomsten. Ten tijde van de verkrijging had B recht op de uitkering. Eerst door het in februari 2005 genomen besluit tot terugvordering is een terugbetalingsverplichting ontstaan. Gelet op de strekking van het besluit zie ik echter wel ruimte om de toepassing van het besluit op te rekken tot situaties als de onderhavige.

Als belastingplichtigen looninkomsten ontvangen die zij terecht moeten terug betalen, heeft het besluit namelijk tot doel dat daaruit geen negatieve fiscale gevolgen voortvloeien. In gevallen als het onderhavige zou het niet toepassen van het beleid er toe leiden dat B in 2004 een veel hoger inkomen heeft dan normaal en in 2005 een lager inkomen dan normaal. Een en ander kan naast de hoogte van de te betalen inkomstenbelasting ook gevolgen hebben voor andere inkomensafhankelijke regelingen zoals de diverse toeslagen. Gelet hierop acht ik

het besluit van 5 juli 2001, nr. CPP2001/599M, BNB 2001/407 ook van toepassing in gevallen waarin het volgende speelt:

- De (in eerste instantie) terecht ontvangen looninkomsten, die later op grond van een afdwingbare verplichting moeten worden terugbetaald en met terugwerkende kracht vervangen worden door andere looninkomsten.
- De goedkeuring geldt alleen voor de situatie dat de (in eerste instantie) terecht ontvangen looninkomsten worden terugbetaald in het jaar nadat de vervangende looninkomsten zijn ontvangen. Als die situatie zich voordoet, mag de terugbetaling als negatief loon in aanmerking worden genomen in het jaar waarin de vervangende looninkomsten zijn ontvangen.
- De goedkeuring is niet nodig als de uitbetaling van de vervangende looninkomsten en de terugbetaling in hetzelfde jaar plaatsvinden. In zo'n situatie ondervindt de belastingplichtige immers (nagenoeg) geen nadeel.

Voor de goedkeuring gelden de volgende voorwaarden:

- Belastingplichtige toont bij de inspecteur aan dat de looninkomsten volledig zijn terugbetaald;
- De terugbetaling is in het jaar van terugbetaling niet als negatief loon in aanmerking genomen;
- De terugbetaling van de (in eerste instantie terecht) ontvangen looninkomsten vindt plaats binnen drie maanden na afloop van het kalenderjaar waarin de vervangende looninkomsten zijn genoten, maar ook als belastingplichtige er binnen drie maanden na het kalenderjaar waarin de vervangende looninkomsten zijn genoten blijkt van heeft gegeven dat hij de (in eerste instantie) terecht ontvangen looninkomsten niet wil behouden en deze op een later moment in dat kalenderjaar feitelijk heeft terugbetaald.

Bij herpublicatie van bovengenoemd besluit zal het besluit hieraan worden aangepast.